

ЯЛАНСЬКИЙ С.М. *магістрант*

ТЯГУНОВА З.О., *канд. екон. наук, доцент, ПУЕТ, м.Полтава*

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

За сучасних умов господарювання гостро постає проблема пошуку оптимальних варіантів управління витратами підприємства. З позиції фінансового менеджменту найкращим рішенням для підприємства буде запровадження єдиної системи управління, яка, в свою чергу, підвищить конкурентоспроможність продукції, організацію виробництва та ефективність його функціонування.

Метою дослідження є визначення управління витратами та процес відображення витрат в сучасних умовах господарювання

Управління витратами – необхідна частина економічної роботи на підприємстві, оскільки в його рамках для запланованої і фактично досконалої діяльності підприємства повинні розкриватися причини виникнення цільового результату і виявлятися передумови для ухвалення управлінських рішень.

Витрати є головним оціночним показником діяльності підприємства. Тому об'єктивно необхідним є досконалий аналіз системи управління витратами з виокремленням й усуненням проблемних моментів. Крушельницька О. В., стверджує, що управління витратами – це складний багатоаспектний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства [1, с. 98].

Як зазначає Голіков О. І., «управління витратами – це комплекс заходів, що спрямовані на формування найбільш необхідних і разом з тим доцільних з економічної і технічної точок зору витрат, яке забезпечується за допомогою раціонального їх нормування, оптимального планування,

обґрунтування бухгалтерського обліку, оперативного економічного аналізу та своєчасного і всебічного контролю» [2, с. 27]. З цього визначення випливає, що управління витратами дає змогу отримувачам необхідну інформацію щодо обліку, планування, аналізу та контролю витрат на конкретному підприємстві.

Попов О.С. зауважує: управління витратами - це розробка і реалізація управлінських впливів, заснованих на використанні економічних законів щодо формування та регулювання витрат підприємства відповідно до його стратегічних і поточних цілей [3, с.736].

Величина витрат, які здійснює підприємство в процесі своєї діяльності, істотно впливає на формування його фінансових результатів. Тому необхідно здійснювати постійний моніторинг витрачання ресурсів, а також створювати на підприємствах комплексну систему управління витратами, яка забезпечує досягнення оптимального рівня витрат та максимальної віддачі від них, що втілюється в показниках прибутковості діяльності.

В умовах динамічного стану економіки в країні, управляти підприємством, означає вміло оперувати інформацією про потреби ринку, швидко реагувати на зміну попиту споживача та управляти витратами. Тому управління витратами підприємства передбачає:

- проведення повного аналізу витрат;
- прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі повної інформації про стан активів, зобов'язань і капіталу;
- формування плану рівня необхідних витрат для здійснення господарської діяльності;
- організація системи облікового відображення витрат та елементами та статтями;
- розробки плану очікуваного прибутку підприємства;
- розробки шляхів зниження витрат;

- розробка методів мотивації працівників підприємства до зниження необґрунтованих чи понаднормативних витрат;
- здійснення контролю за рівнем понесення витрат;
- розробка системи дій, які сприятимуть зниженню величини понаднормативних витрат, втрат та браку на виробництві.

Процес організації облікового відображення витрат та контроль за величиною і статтями їх понесення передбачає визначення елементів витрат, місць їх формування та центрів відповідальності. Такий підхід дає можливість встановити причини понаднормативних витрат, втрат та розробити найбільш ефективні важелі впливу та шляхи орієнтовані на економію їх величини.

Управління витратами на підприємстві передбачає виконання функцій, властивих управлінню будь-яким об'єктом, й які визначають основні елементи, що виконує система управління витратами, розробку, прийняття та реалізацію рішень, а також контроль за їх виконанням. Отже, функції, які мають виконуватись системою управління витрат вбачаємо через функції, властиві й саме управлінню, які визначені в теорії менеджменту: планування, організація, регулювання, мотивація, облік й аналіз, координація, контроль, стимулювання.

Вчасне реагування на відхилення витрат від нормативних значень дасть змогу попередити зростання витрат виробництва, що прямопропорційно впливають на собівартість продукції і прибуток підприємства

Отже, від величини витрат залежить прибутковість підприємства, тому ефективне управління витратами, яке передбачає мінімізацію їхньої загальної величини є надзвичайно важливим.

Список літератури: 1. Крушельницька О.В. Управління матеріальними ресурсами : навч. посібник. Київ : Кондор, 2008. 162 с. 2. Голіков О.І., Миколаєва Н.А. Основи класифікації і методи управління витратами в системі стратегічного управлінського обліку. Азимут наукових досліджень:

економіка і управління. 2014. № 1. С. 26–30 3. *Попов О.С.* Управління витратами // Економічна енциклопедія: У 3-х томах, Т.3. - К. : Видавничий центр «Академія», 2002. – С. 736.